

RADOVAN DÁVID

vzdělávací společnost

si dovoluje Vás pozvat na seminář

„Zásady a správná terminologie při práci s ohroženými dětmi, Právní aspekty definice ohroženého dítěte“

**Akreditace Ministerstva práce a sociálních věcí
Akreditace Ministerstva vnitra České republiky**

Termín a místo konání: 14. srpna 2025 od 9:00
online

Lektor: JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.

lektor na právnických fakultách (Brno a Bratislava), šestnáctiletá praxe asistenta soudce Ústavního soudu, člen Světové organizace pro rodinné právo, čestný člen Profesní komory sociálně-právní ochrany dětí, člen redakční rady Juridical Analytical Journal, autor desítek článků, monografií (mimo jiné učebnice rodinného práva a civilního práva procesního) a komentářů (mimo jiné k občanskému zákoníku, občanskému soudnímu řádu, zákonu o zvláštních řízeních soudních a exekučnímu řádu)

Nabízený program se soustředí mimo jiné na dopady velké novely ZSPOD, k níž dojde k 1. 1. 2025.

Detailně bude analyzována důvodová zpráva k této velké novele věnující se současným problémům právní úpravy a plánovaným očekáváním do budoucna, zasazená rovněž do kontextu Úmluvy o právech dítěte a závazků České republiky vůči OSN.

Stěžejní pozornost tohoto bloku bude věnována konkrétně:

- sjednocení terminologie v § 2a,
- nově formulovaným zásadám v novém § 6a, rozvádějícím práci s ohroženými dětmi podle § 6,
- výběru efektivních řešení, práci v přirozeném sociálním prostředí, včetně ospravedlnění výjimek, participačním právům dítěte po novele, resp. vynutitelnosti těchto nových principů,
- nové povinnosti OSPOD podle § 10 odst. 2 ZSPOD zprostředkovat poskytnutí sociální či obdobné služby a kapacity,
- nové úpravě poradenské činnosti podle § 11 ZSPOD včetně rozšíření cílové skupiny,

- nové úpravě některých služeb sociálně-právní ochrany ve čtvrté části ZSPOD,
- zrušení § 55 odst. 2 až 4 ZSPOD a novinkám ve vedení dokumentací včetně nahlížení,
- ochraně osob upozorňujících OSPOD podle § 7 ZSPOD a obětí domácího násilí,
- novým vyhláškám MPSV podle § 58b ZSPOD,
- omezujícím opatřením za přestupek užití nepřiměřeného výchovného prostředku
- a dalším

Obsah kurzu:

1. Ohrožené dítě. Princip nejlepšího zájmu dítěte v legislativě a právní úprava

- Úvod do problematiky, zakotvení principu v Úmluvě o právech dítěte a jeho projevy v občanském zákoníku, zákonu o sociálně-právní ochraně dětí a dalších právních předpisech.
- Participační práva dítěte.
 - Ústavní pořádek, zejména Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů
 - Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů
 - Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů
 - § 31 odst. 1 ZSPOD o péči dětí ve smyslu poskytování pomoci při překonávání nepříznivých sociálních podmínek a výchovných vlivů s cílem umožnit jim začlenění do společnosti, včetně začlenění pracovního.
 - § 3 písm. a) zákona o sociálních službách, že sociální službou se rozumí činnost nebo soubor činností podle tohoto zákona zajišťujících pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení
 - Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
 - Zákon č. 292/2012 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů
 - Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
- Ohrožené dítě
- Smysl sociálně-právní ochrany dětí - poskytnutí pomoci dětem, jejichž práva, oprávněné zájmy, zdraví, život a řádný vývoj jsou ohroženy v důsledku nedostatečné péče nebo nečinnosti osob, které mají za ochranu těchto hodnot odpovědnost ze zákona nebo na základě rozhodnutí soudu
- Demonstrativní povaha výčtu v § 6 ZSPOD.
- Má ochrana oprávněných zájmů dítěte (práva na řádný a příznivý vývoj) větší význam než ochrana soukromí rodiny?
- Posuzování ohrožení dítěte jako interdisciplinární otázka.
- Exkurz do judikatury.

2. Děti s nedostatečnou péčí

- Koncepční odlišení výchovy a péče.
- Potřebnost sociálně-právní ochrany na straně dětí, jejichž rodiče nevykonávají rodičovskou odpovědnost.
- Situace, kdy rodiče nebo jediný rodič dítěte, který je nositelem a vykonavatelem rodičovské odpovědnosti, zemřeli.
- Děti nalezené (babyboxy).
- Děti narozené matkám s utajenou totožností.
- Děti rodičů neplnících povinnosti z rodičovské odpovědnosti.
 - Intenzita a četnost porušení
- Děti rodičů nevyužívajících nebo zneužívajících práva z rodičovské odpovědnosti.

- Intenzita a četnost porušení
- Lze za ohrožené dítě za určitých okolností považovat například i dítě, které bylo svěřeno do péče jednoho z rodičů, když tento rodič neumožňuje styk dítěte s druhým rodičem nebo když nerezidentní rodič nemá o styk s dítětem zájem, přestože dítě se s ním stýkat chce?
- Vymezení situací, kdy děti byly svěřeny do péče jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte a kdy tato osoba neplní povinnosti plynoucí ze svěřeni dítěte do její péče.
- Žadatelé o udělení mezinárodní ochrany, azylanti nebo osoby požívající doplňkové ochrany, popř. děti, které se na území České republiky nacházejí bez doprovodu rodičů nebo jiných odpovědných osob.
- Exkurz do judikatury.

3. Děti se závadným chováním

- Děti, které vedou zahálčivý nebo nemravný život spočívající zejména v tom, že
 - zanedbávají školní docházku,
 - ústavní předpoklady práva na vzdělání a konfrontace se zákonnou povinnou školní docházkou,
 - intenzita a četnost porušení,
 - platí i pro předškolní docházku?
 - nepracují, i když nemají dostatečný zdroj obživy,
 - právo na práci a konfrontace s dřívější pracovní povinností
 - požívají alkohol nebo návykové látky,
 - intenzita a četnost
 - diagnostické posouzení závislosti
 - jsou ohroženy závislostí,
 - diagnostické posouzení závislosti
 - živí se prostitucí,
 - spáchaly trestný čin nebo, jde-li o děti mladší než patnáct let, spáchaly čin, který by jinak byl trestným činem,
 - opakovaně nebo soustavně páchají přestupky podle zákona upravujícího přestupky nebo jinak ohrožují občanské soužití.
- Děti ohrožující sebe.
 - charakter sebepoškozování se,
 - zákonné mantinely dovolení zásahu do tělesné integrity.
- Děti ohrožující své okolí.
 - je ohrožující dítě ohroženým dítětem?
- Odlišení závadného a delikventního chování.
- Děti, které se opakovaně dopouštějí útěků od rodičů nebo jiných fyzických nebo právnických osob odpovědných za jejich výchovu.
 - definice a správná interpretace pojmu "útěk".
- Exkurz do judikatury.

4. Děti jako objekt

- Děti, na kterých byl spáchán trestný čin ohrožující život, zdraví, svobodu, jejich lidskou důstojnost, mravní vývoj nebo jmění, nebo je zde podezření ze spáchání takového činu.
 - Zdůraznění aspektu, zda tato skutečnost svým trváním nebo intenzitou nepříznivě ohrožuje nebo může ohrozit řádný vývoj dítěte.

- Nutnost přihlédnout k tomu, který z oprávněných zájmů dítěte byl trestným činem dotčen.
- Dítě jako objekt šikany, dítě jako původce šikany.
- Děti, které jsou ohrožovány násilím mezi rodiči nebo jinými osobami odpovědnými za jejich výchovu, popřípadě násilím mezi dalšími fyzickými osobami.
 - Dítě jako přímá i nepřímá oběť násilí.
 - Opakovanost násilí.
 - Intenzita násilí.
- Exkurz do judikatury.

5. Děti umístěné v zařízení

- Děti, které jsou na základě žádostí rodičů nebo jiných osob odpovědných za jejich výchovu opakovaně umísťovány do zařízení zajišťujících nepřetržitou péči nebo jejichž umístění v takových zařízeních trvá déle než 6 měsíců.
- Umístění do specializovaného zařízení.
- Problémy a nedostatky na straně rodičů.
- "Nezvládání" výchovy dítěte rodiči jako důvod pro umístění?
- Participační práva dítěte při rozhodování o umísťování.
- Informační povinnost osob.

6. Diskuse a závěr